

Αναδημοσιεύουμε από τον ιστότοπο του [Αστυνομικού Μουσείου Καρδίτσας](#) [άρθρο](#) του ιδρυτή του Δημήτριου Καλλιαντζή με τίτλο «*Η συμβολή της Αστυνομίας Πόλεων στη διάσωση των Ελλήνων Εβραίων από τους Ναζί*».

«Οι άνδρες του Σώματος της Αστυνομίας Πόλεων είχαν βαθύ θρησκευτικό συναίσθημα και προσπαθούσαν βιωματικά να υλοποιήσουν τις εντολές του Αποστόλου των Εθνών Παύλου «*οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην...*» (επιστολή Απ. Παύλου προς Γαλάτες, κεφ. 3, 28).

Στα δύσκολα χρόνια της ναζιστικής Κατοχής στην πατρίδα μας, οι Έλληνες Εβραίοι βρήκαν καταφύγιο και προστατεύτηκαν από τους άνδρες της Αστυνομίας Πόλεων, οι οποίοι συνεργαζόμενοι μυστικά με τους Ορθοδόξους κληρικούς, εξέδιδαν και τους προμήθευαν νέες ταυτότητες, αλλάζοντας τα προσωπικά στοιχεία και το θρήσκευμα των Εβραίων, προκειμένου οι τελευταίοι να αποφύγουν τα πογκρόμ, τις συλλήψεις και τα στρατόπεδα συγκεντρώσεως.

Πολλές οι μαρτυρίες που πιστοποιούν την ευεργετική και σώζουσα παρέμβαση των ανωτέρω φορέων, με άμεσο κίνδυνο να εκτεθούν ανεπανόρθωτα στους κατακτητές και να εκτελεστούν, όπως άλλωστε συνέβη με πολλούς κληρικούς και άνδρες της Αστυνομίας Πόλεων.

Οι διωγμοί που υπέστησαν οι Εβραίοι της Ελλάδας ήταν από τους αγριότερους που εξαπέλυσαν εναντίον τους οι Γερμανοί. Το 87% του εβραϊκού πληθυσμού της χώρας μας εξαφανίστηκε κατά τη διάρκεια της κατοχής

Πρωτεύοντα ρόλο στη δράση και προσφορά υπέρ των Ελλήνων Εβραίων είχε ο τότε Αστυνομικός Διευθυντής Αθηνών της Αστυνομίας Πόλεων **Άγγελος Έβερετ**. Οι σωστικές παρεμβάσεις των ανδρών της Αστυνομίας Πόλεων καταγράφηκαν ως ένα γεγονός, το οποίο δεν είχε προηγούμενο σε κανένα άλλο μέρος του κόσμου.

Η Αστυνομία Πόλεων αναγράφηκε στη

Χ
ροστή

Β
ιβλο του Ισραήλ και οι αξιωματικοί της: Άγγελος Έβερετ, Δημήτριος Βρανόπουλος, Μιχαήλ Γλύκας και Δημήτριος Βλαστάρης τιμήθηκαν σε ειδική τελετή και αναγορεύτηκαν σε

ΔΙΚΑΙΟΥΣ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Η τιμητική απονομή έγινε στις 15-07-1970. Το γεγονός αυτό παρουσιάστηκε από το περιοδικό του Σώματος «ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» ως εξής: «Την 7^η ώρα της 15.07.1970 εις την αίθουσαν της Αρχαιολογικής Εταιρείας, έλαβε χώραν σεμνή τελετή, κατά την οποίαν το Εβραϊκόν Ίδρυμα

ΓΙΑΝΤ ΒΑΣΕΜ

, ετίμησεν Έλληνας, οι οποίοι, κατά την διάρκεια της κατοχής, έσωσαν Ισραηλίτας εκ της ναζιστικής θηριωδίας. Μεταξύ των τιμηθέντων, συμπεριλαμβάνονται ο τέως Αρχηγός της Αστυνομίας Πόλεων κ. Άγγελος Έβερετ, ο τ. Αστυν. Δ/ντής Αθηνών και τέως Υπουργός κ. Δημ. Βρανόπουλος, ο αείμνηστος Αστυν. Δ/ντής Μιχ. Γλύκας και ο αείμνηστος Διοικητικός Δ/ντής Αστυνομίας Πόλεων Δημ. Βλαστάρης. Εκ τούτων οι τρεις πρώτοι ως:

“Ανώτεροι αξιωματικοί της Αστυνομίας, εβοήθησαν με κίνδυνον της ζωής των τους καταδιωκομένους Ισραηλίτας, προμηθεύοντας εις αυτούς ταυτότητας με ονόματα χριστιανικά. Κατ’ αυτόν τον τρόπον, πολλοί Ισραηλίται ηδυνήθησαν να αλλάξουν κατοικίαν, να κρύπτονται και να κυκλοφορούν συγχρόνως (...)”.

Η επιβλητική αίθουσα της Αρχαιολογικής Εταιρείας, ήτο πλήρης από Έλληνας και Ισραηλίτας από την Ελλάδα, από το Ισραήλ και από άλλα μέρη του κόσμου. Ήλθαν εδώ, για να τιμήσουν, για να ευχαριστήσουν τους σωτήρες των. Η σεμνή τελετή άνοιξε με ομιλίαν του κ. Ιωσήφ Λόβιγγερ, Προέδρου του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου. Ο κ. Λόβιγγερ μεταξύ των άλλων είπε: «(...) Ειδικώς δια την Ελλάδα πενθούμεν ουχί μόνον τους 65.000 αδελφούς μας Ισραηλίτας, μεταξύ των οποίων ήσαν και χιλιάδες νήπια, γυναικόπαιδα, γέροντες και ανάπηροι του Πρώτου και του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου, αλλά και τα εξ ίσου αθώα θύματα μεταξύ των αδελφών Χριστιανών της Κανδάνου Κρήτης, των Καλαβρύτων, του Διστόμου και πλείστων άλλων πόλεων και χωρίων της Πατρίδος μας (...)».

Στη συνέχεια, έλαβε τον λόγο ο Διπλωματικός Εκπρόσωπος του Ισραήλ, ο οποίος μέσα σε καταφανή συγκίνηση είπε και τα κάτωθι: «Εις την Ελλάδα διεσώθησαν Εβραίοι χάρις εις την αγάπη δια τον πλησίον, την αφοσίωσιν και το θάρρος ανθρώπων οι οποίοι επίστευον ότι η ζωή των δεν έχει αξία αν δεν βοηθούσαν να ζήσουν και εκείνους οι οποίοι διέτρεχον κίνδυνον. Ενήργησαν εντός του πνεύματος της μεγάλης Ελληνικής κληρονομίας (...)».

(...) Κατά την σκοτεινήν περίοδον των λαών της Ευρώπης, ότε η ναζιστική μπότα επάτησε το ευρωπαϊκόν έδαφος αφήνοντας πίσω καμένα ερείπια, ότε αθώοι επιυροβολούντο και ενταφιάζοντο ζωντανοί εις τεραστίους κοινούς τάφους (...) Εσείς οι τιμώμενοι σήμερα υπήρξατε μεταξύ εκείνων που δεν εδείλιασαν.

Ο εβραϊκός λαός διατηρεί από την αρχαιότητα ένα υψηλό και ιερό τίτλον, τον οποίον απονέμει εις κάθε άνθρωπον των Εθνών της Γης που έσωσε την ζωήν ενός Εβραίου, και ο τίτλος αυτός είναι: ΔΙΚΑΙΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ.

Εξ ονόματι της Ειδικής Επιτροπής Απονομής του Τίτλου του Δικαίου των Εθνών, του Γιάντ Βασέμ, λαμβάνω την τιμήν να σας απονείμω τον ανώτατον αυτόν τίτλον μετά μεταλλίου».

Επίσης και ο πρόεδρος του Εβραϊκού Συνεδρίου που έγινε στην Αθήνα το 1987 Τεό Κλάιν ανέφερε χαρακτηριστικά: «Ο Άγγελος Έβερετ, Αστυνομικός Διευθυντής Αθηνών, άνοιξε τις πόρτες για να σωθούν πολλοί Εβραίοι, όπως έκανε και η Ορθόδοξη Εκκλησία και ο τότε Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδας ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ» .

Για τη συμβολή στην προστασία και διάσωση των Εβραίων στη διάρκεια της γερμανικής Κατοχής, ο Πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών με επιστολή, την οποία απέστειλε στις 07-06-1946 και με αριθμ. πρωτ. 482, ευχαρίστησε τον Άγγελο ΕΒΕΡΤ με τους Αξιωματικούς της Αστυνομίας Πόλεων για την έμπρακτη υποστήριξη στη διάσωση των Εβραίων από τους Ναζί.

Έχει υπολογιστεί, ότι η Αστυνομία Πόλεων εξέδωσε περί τις **7.500 πλαστές Αστυνομικές Ταυτότητες σε ισάριθμους Εβραίους Έλληνες πολίτες**, με την ενεργή υποστήριξη και τη βοήθεια της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδας και τον τότε προκαθήμενο αυτής Αρχιεπίσκοπο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟ, ο οποίος είχε δώσει μυστικές

οδηγίες στους εφημερίους για την έκδοση πλαστών πιστοποιητικών Βάπτισης.

Πέραν των διασωθέντων Εβραίων πολλοί επώνυμοι και ανώνυμοι Έλληνες ευχαρίστησαν το Σώμα της Αστυνομίας Πόλεων για την ποικιλόμορφη ανθρωπιστική, εθνική και αντιστασιακή προσφορά των Ελλήνων Αστυνομικών. Μεταξύ αυτών και ο τότε Πρόεδρος της Ελληνικής Κυβέρνησης Γεώργιος ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ο οποίος με το από 25-10-1944 έγγραφό του προς τον Διευθυντή της Αστυνομίας Πόλεων Άγγελο ΕΒΕΡΤ σημείωνε τα εξής: *«Έχοντες υπ' όψιν την έκθεσιν της Κυβερνητικής αντιπροσωπείας εν Αθήναις της αποτελουμένης εκ των Υπουργών Κυρίων Μανουηλίδη, Τσάτσου και Ζεύγου, συμφώνως προς την οποίαν κατά το στάδιον της Κατοχής και μέχρι της Απελευθερώσεως, προσεφέρατε όλως εξαιρετικάς υπηρεσίας και ότι συγκεκριμένως,*

α) Παρελάβετε αυτοπροσώπως τους εξ Ιταλίας απεσταλμένους Υπουργούς της Ελληνικής Κυβερνήσεως από τας Θήβας, β) τους εφιλοξενήσατε εις την οικίαν σας, γ) τελικώς τους εγκατεστήσατε εις την Διεύθυνσιν της Αστυνομίας όπου παρέμειναν και συνεδρίαζον μέχρι της ημέρας της Απελευθερώσεως και δ) Ότι εντός των Γραφείων της Αστυνομικής Διευθύνσεως διαρκούσης της Κατοχής ελειτούργει ο Ασύρματος δι' ου επικοινωνούν οι Υπουργοί και ο Στρατιωτικός Διοικητής Αττικής μετά της εν Ιταλία ευρισκομένης Κυβερνήσεως μου.

Σας εκφράζομεν την πλήρη ευαρέσκειαν της Κυβερνήσεως, η οποία επιφυλάσσει να συμπληρώση την ευαρέσκειαν αυτής και με άλλας δικαίας ηθικάς αμοιβάς» .

Ο ιδρυτής του Μουσείου

Δημήτριος Καλλιαντζής

Βιβλιογραφικές πηγές:

- Από το αρχείο του Μουσείου μας.

Πηγή: [ιστοσελίδα ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ](#)